

започатковано публікації архівної спадщини Сергія Івановича. В журналі «Бібліотечний вісник» (1997, № 4, с. 34—37) вийшов уривок книгознавчої праці з архіву УНІК «Шляхи розвитку науки про книгу», що за почерком ідентифікована Н. Г. Солонською як масловська. В четвертому випуску «Наукових праць Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» опубліковано останній варіант його інструкції по опису українських стародруків, адаптований для опису нашої колекції. НБУВ планує продовжити публікацію

архівної спадщини вченого. Як переконує практика, це не просто данина подвижнику, а й вкрай необхідна сучасним дослідникам інформація, що в переважній більшості не застаріла.

*Галина Ковальчук,
к. і. н., заввідділом стародруків та
рідкісних видань НБУВ,
Євгенія Рукавіцина,
к. і. н., с. н. с. того ж відділу*

Презентація видання «Літературно-науковий вісник: Показчик змісту»

Серед періодичних видань, яким належить важливе значення у розвитку української культури, є «Літературно-науковий вісник» (ЛНВ), заснований за ініціативою М. С. Грушевського 1898 р. (видавець — Наукове товариство ім. Шевченка (НТШ), 1898—1906 рр. виходив у Львові, з 1907 по 1914 р. — в Києві і Львові, з 1917 по 1919 р. — у Києві, з 1922 по 1932 р. — у Львові). В 1933 р. Д. Донцов започаткував журнал «Вісник: Місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя», інший за спрямуванням, змістом та формою. Були спроби відродити видання (у 1948—1949 рр. побачили світ два випуски в Німеччині, а 1993 р. — один у Києві).

До складу редколегії журналу, крім М. Грушевського, входили І. Франко, О. Борковський, О. Маковей (пізніше замість останніх двох — В. Гнатюк) та ін. З 1922 р. редакційний комітет очолював Д. Донцов.

Всеукраїнський літературно-науковий журнал став об'єднавчим центром для прогресивних, патріотично налаштованих письменників, літераторів, науковців різних поколінь з обох частин України.

Протягом усього періоду виходу в світ журнал сповідував самобутність і єдність українського народу, цілісність його території, прагнення до самостійного державного утворення.

Редакція дотримувалась демократичного принципу, вміщуючи на сторінках журналу твори й статті представників різних літературних течій,

політичних позицій і наукових напрямів, прагнучи не тільки знайомити українських читачів з літературним процесом у світі і насамперед у Європі, з духовними надбаннями різних народів, а й представити широкому загалу, світовій спільноті здобутки української культури.

У ЛНВ друкувалися твори українських та іноземних поетів, прозаїків, критиків, науковців, політиків. Авторами ЛНВ були: Г. Барвінок, В. Винниченко, М. Грушевський, П. Карманський, О. Кобилянська, О. Кониський, У. Кравченко, Б. Лепкий, Ю. Липа, Д. Мордовець, М. Вороний, Б. Грінченко, І. Тобілевич, А. Кримський, В. Леонтович, Н. Ливицька-Холодна, В. Мова-Лиманський, О. Олесь, О. Ольжич, В. Самійленко, В. Стефаник, Леся Українка, С. Черкасенко, Г. Чупринка, М. Яцків та багато ін. Широко друкувалися праці В. Гнатюка, І. Франка, Д. Донцова.

Нині бібліографічною рідкістю став показчик до I—XX томів ЛНВ (1898—1902) В. Доманицького, виданий 1903 р. з передмовою І. Франка. Пізніше Марія Свенціцька підготувала показчик до часопису за 1898—1918, 1944 рр. (машинописний примірник якого зберігається у відділі рукописів ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України).

Автор представленого 7 грудня 2000 р. у НБУВ видання «Літературно-науковий вісник: Показ-

© Ковальчук Г. І., Київ, 2001
© Рукавіцина Є. В., Київ, 2001

Богдан Дмитрович Ясінський під час презентації

чик змісту. Т. 1—109 (1898—1932) / Записки Наукового товариства ім. Шевченка. — Київ; Нью-Йорк, 2000. — 544 с. (Філол. секція; Т. 213) — Богдан Дмитрович Ясінський, відомий громадський діяч, педагог. Уродженець м. Станіслава (нині Івано-Франківськ), волею долі опинившись у післявоєнні роки в Америці і працюючи з 1957 р. в Бібліотеці Конгресу США (БК), він доклав чимало зусиль для придбання книгозбірнею комплексу ЛНВ і присвятив понад 10 років свого життя роботі над покажчиком.

Затвердила видання до друку Видавнича комісія НТШ Америки в складі Лариси Онишкевич, Леоніда Рудницького, Дмитра Штогрину, Володимира Стойка, Анни Процик. Чудове оформлення та й саме видання стало можливе завдяки фінансовій підтримці Фонду п. Олени Джуль при НТШ Америки.

У презентації взяли участь науковці, громадські діячі, письменники, студенти, працівники бібліотек України.

Генеральний директор НБУВ, академік НАН України О. С. Онищенко підкреслив, що вихід у світ видання — визначна подія в науковому й культурному житті не лише країни. Він високо оцінив наукову працю Богдана Ясінського. Основна частина покажчика охоплює 9409 бібліографічних записів. Крім того, у виданні є ще ряд допоміжних покажчиків, які сприяють розкриттю

змісту часопису та посилюють інформаційну вагу: покажчики рецензій, перекладів і перекладачів, некрологів, криптонімів та псевдонімів, предметних рубрик.

Б. Ясінський розповів про роботу над бібліографією, про дослідження історії журналу, пошуки та труднощі, з якими довелося зіткнутися в процесі підготовки покажчика. Багато років для нього, та й для БК, була проблема віднайти повний комплект ЛНВ, адже видання не тільки унікальне, а й рідкісне. На його прохання (нині — д. і. н., проф.) О. І. Путро, ризикуючи за радянського режиму кар'єрою, виготовив мікрофільми недостатніх журналів і відшукав спосіб передати досліднику.

Щиро дякував автор покажчика за презентацію в стінах НБУВ її генеральному директору О. С. Онищенку, за допомогу над рукописом — голові НТШ Америки Ларисі Онишкевич, професорам Дмитрові Штогрину, Григорієві Лужницькому, покійному професорові, д. філол. н. Федору Погребеннику, д-ру Роману Маланчукові, Катерині Кончаковській, Марті Патеризі, Галині Кулай та Тамарі Скрипці, фахівцям відділу довідково-бібліографічного обслуговування НБУВ, насамперед його завідуючій, к. і. н. Тетяні Добко та відповідальній за випуск покажчика у видавництві «Смолоסקип», к. філол. н. Роксані Харчук. До речі, впродовж останніх років Б. Ясінський передав багато цінних видань з особистої книгозбірні до фондів нашої Бібліотеки. Активно розвиває він наукові та творчі зв'язки й з іншими бібліотеками і науковими закладами України.

Як зазначив Б. Ясінський, покажчик, певно, не позбавлений недоліків, але дослідник сподівається, що його праця буде поштовхом до нових наукових розвідок.

Р. Харчук розповіла про підготовку рукопису до друку, структуру видання, підкреслила важливість бібліографії для інформаційного забезпечення розвитку науки та культури і високо оцінила подвижництво Б. Ясінського. На жаль, тираж невеликий: усього тисяча примірників. Більшу частину його буде безкоштовно розповсюджено по бібліотеках і наукових установах країни.

Український письменник, головний редактор журналу «Всесвіт» Олег Микитенко відзначив важливість вказаної праці для наукових досліджень, розповів про творчі плани «Всесвіту», серед найближчих — видання бібліографічного покажчика змісту часопису за 75 років (1925—1999).

Доцент Київського національного університету культури і мистецтв, головний редактор УТ-1, ведуча телепрограми «Не все так погано у нашому домі» Людмила Лисенко розповіла про багато-

річну громадську, просвітницьку роботу Б. Ясінського на благо України.

Директор Державної науково-педагогічної бібліотеки України Павла Рогова зауважила, що видання є значним підмурком для фахівців, науковців, істориків, літературознавців, шанувальників українського слова.

Відомий письменник Юрій Хорунжий підкреслив значення ЛНВ для наукових досліджень і вивчення української історії. Працюючи над романом про М. Грушевського, він неодноразово звертався до журналу. Багато з написаного тоді видатними нашими духовними провідниками, науковцями й письменниками та опублікованого на сторінках ЛНВ актуальне й нині.

Тепло вітав автора покажчика і директор Державної бібліотеки України для юнацтва, письменник, засл. журналіст України Володимир Бурбан.

Проф. О. І. Путро (нині завкафедрою в Академії керівних кадрів працівників культури і мистецтв) розповів про свою зустріч з Б. Ясінським у Вашингтоні 1978 р., коли працював над науковою темою в бібліотеках та архівах США за стипендією ЮНЕСКО. Покажчиком широко послу-

говуватиметься наукова молодь, фахівці та дослідники.

Вітаючи видавництво «Смолоскип» і автора праці, депутат Київради, директор Асоціації демократичного розвитку і самоврядування України Наталія Шиманська наголосила на необхідності розвитку подальшого співробітництва між бібліотеками України та США, активізації спільних досліджень і підготовки наукових праць.

Презентація завершилася концертом. Пісні та романси виконала учасниця спільного проекту НБУВ та Національної музичної академії ім. П. Чайковського «Кобзарське мистецтво» Світлана Благодир.

Зацікавили наукову громаду й книжкові виставки «Літературно-науковий вістник — духовна спадщина українського народу» та «Смолоскип в Україні», підготовлені фахівцями культурно-просвітницького центру НБУВ.

*Тетяна Добко,
к. і. н., заввідділом довідково-бібліографічного обслуговування НБУВ*

© Добко Т. В., Київ, 2001

Графічна Шевченкіана Софії Караффи-Корбут

Відзначення Шевченківських днів є духовною потребою не тільки для кожного українця, а й усіх, хто шанує творчість великого українського поета і художника.

9 березня цього року в Національній бібліотечі України імені В. І. Вернадського в урочистій шляхетній обстановці було відкрито виставку графічної Шевченкіани талановитої української художниці, ім'я якої після смерті восени 1996 р. стає все більше відомим в Україні, Софії Караффи-Корбут.

До присутніх звернувся генеральний директор НБУВ, акад. НАН України О. С. Онищенко.

Розкриваючи внесок львівської художниці в українське образотворче мистецтво, яке має давні прекрасні традиції, свої напрями і школи, керівник установи підкреслив, що з метою популяризації творчості непересічної майстрині Бібліотека готова надати свої приміщення для великої персональної виставки праць Софії Караффи-Корбут, прийняти її особовий фонд у свою скарбницю.

В одному з виставкових залів НБУВ було розгорнуто виставку праць художниці із власної колекції Богдана Гориня.

Аналізуючи представлені в експозиції роботи, генеральний директор Бібліотеки звернув увагу на їх філософську основу, на особливий внутрішній світ С. Караффи-Корбут, сприйняття нею ментальності народу, до якого вона належала, любила і підносила його значення, вимальовуючи образи сильних, неординарних, могутніх особистостей, котрі вирішують долю історії та країни. В них вона бачила незламний дух українців та України. Так вона розуміла Тараса Шевченка. Так розуміє її глядач XXI століття.

Багато років був знайомий із художницею львів'янин, літературознавець Богдан Горинь, який з її творчості черпав духовні сили.

Софія прожила нелегке життя. Працювала над графічною шевченкіаною в тісному напівпідвальному приміщенні. І не скаржилася. Казала, що бачить бездонне небо і широкий Дніпро через